

FOTO: OLA PAIP

25–30 personer kom på Öppet hus i BiG Kornet i Mölndal.

Efterfrågan ökar med Öppet hus

Många kollektivhus håller Öppet hus en dag under hösten för att visa upp sina lokaler och berätta för intresserade besökare om hur det fungerat att bo i gemenskap med andra. Det är också ett bra tillfälle för dem som har lägenheter att hyra ut eller till salu eller vill ordna en väntelista av intresserade.

I år var det såvitt vi vet nio kollektivhus i Stockholmsregionen och sex i övriga landet som hade öppet hus, de flesta helgen 30 september till 1 oktober. Kollektivhuset Fullersta Backe hade sitt öppna hus veckan innan för att samordna med det lokala evenemanget »Tusen meter

konst» medan Tullstugan väntade till 8 oktober för att ansluta till den stora arkitekturfestivalen *Open House Stockholm*. Båda dessa hus hade många besökare vilket tyder på att det kan vara en god idé att samordna med något annat lokalt evenemang som då också ger extra marknadsföring.

Fullersta Backe samordnade också med en »utefixdag» och samlade många nyfikna grannar till ett café. Gästerna blev en blandning av nyfikna som inte visste något om kollektivhus, och andra som de som redan står i kollektivhusets egen kö. Huset framhåller att en nackdel för den senare gruppen är att det inte blivit någon ledig

lägenhet på senare år.

Även från Dunderbacken rapporteras att det kom många besökare men en del blev besvikna de förstod att det är svårt att få lägenhet i huset. Några vill dock troligen bli externa medlemmar och volontärer i matlag.

På Elfvinggården visades flera lägenheter och en del av besökarna stod redan i kö,

Lagnö är ett hus som ännu inte är färdigt, med beräknad inflyttning i januari 2018 och där kunde man rekrytera en ny medlem bland de 35 besökarna.

Tullstugan fick rekordmånga besökare, 77 st, genom samverkan med festivalen och här fick man förklara att lägenheterna

Varför bygger inte kommunerna kollektivhus?

På 80-talet insåg politiker i många kommuner att kollektivhus är en bra boendeform. Då gavs de kommunala bostadsbolagen i uppdrag att bygga sådana, där lägenheterna på olika sätt förmedlades till intresserade – i Stockholm till exempel genom en särskild kollektivhuskö. I Stockholm fick också bostadsbolagen och bostadsförmedlingen i uppdrag att ha en bred informationskampanj om kollektivhus, med bland annat en stor utställning i Kulturhuset.

Totalt kom omkring 25 hus runt om i landet till på detta sätt, i Stockholm, Uppsala, Örebro, Linköping, Växjö och Lund.

Reservera lördagen den 17 mars kl 13–17 för Kollektivhus Nus årsmöte i Stockholm och söndagen den 18 mars för idébytardagen. Mer info kommer på hemsidan och i Bo Tillsammans nr 45.

De flesta av dessa hus fungerar utmärkt även idag, 30–35 år senare. Det visar att det var en bra satsning som borde ha fortsatt.

Sedan 90-talet säger istället de flesta kommunpolitiker, oavsett parti, att de bara ger de kommunala bostadsbolagen i uppdrag att bygga kollektivhus om det finns en stor och tydlig grupp som vill flytta in där. På många ställen har det bildats sådana startgrupper, som jobbat hårt i många år för att dels med små medel nå ut till fler intresserade, dels förmå politikerna att ge bostadsbolagen i uppdrag att bygga kollektivhus. I de flesta fall har det till slut gett resultat, men det är inte rimligt att de som vill bo i kollektivhus ska behöva vara så engagerade i detta i så många år.

Kollektivhus är en bra boendeform för hela samhället, inte bara för de som bor där. Det bidrar till ökad trygghet och bättre välmående på många sätt, liksom till hus-

hållning med resurser. Att kräva att kollektivhusintresserade måste organisera sig innebär också en risk för ett ensidigt fokus på boende för andra halvan av livet, eftersom det ofta är människor i den åldern som har tid för ett sådant engagemang. Visst behövs många nya kollektivhus för andra halvan av livet, men också kollektivhus för alla åldrar.

Nu har till och med vissa privata bostadsbolag börjat intressera sig för att bygga kollektivhus, tydligen ser de att det finns ekonomi i sådana projekt. Det sägs att de kommunala bostadsbolagen ska arbeta på marknadsmässigt sätt, och även det är alltså numer ett argument för att bygga kollektivhus. Så nu är det dags för de kommunala bolagen att sätta igång och bygga nya hus och att informera invånarna om det positiva med kollektivhus!

ULRIKA EGERÖ
ORDFÖRANDE

Öppet hus i kollektivhusen ...

FOTO: TIN CARLSSON

Lagnö Bo deltog i Öppet hus för att visa sitt nästan inflyttningsklara projekt. Mer info finns på hemsidan lagnobo.wordpress.com.

▶ sällan blir lediga och säljs som bostadsrätter. Dock tog man emot flera intresseanmälningar för eventuellt lediga lägenheter i framtiden.

Öppet hus är alltså inte i första hand ett sätt att locka nya hyresgäster/medlemmar vilket också bör framgå av inbjudningar och annonseringar. Den främsta avsikten

med öppet hus är att sprida information och medvetenhet om denna boendeform.

Ett par hus redovisar i år få besökare och kommer säkert att för framtiden fundera över formen och marknadsföringen. De flesta som rapporterat berättar dock om många besökare som visat ett mycket positivt intresse. Att sprida information

om kollektivhusrörelsen är en utmaning och ett sorts pågående utbildningsprojekt. Ju fler som blir intresserade, desto lättare blir arbetet med att övertyga beslutsfattare och byggare om behovet av att skapa fler kollektivhus.

ANN MARI ENGEL

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Kollektivhus diskuterar. Från vänster Maria Fälth, Leif Nysmed, Christina Linderholm, Alf Karlsson, Ann-Margrethe Livh och Björn Ljung.

Politikerna behöver mer kunskap

Kollektivhusintresset måste bli synligare. Så löd budskapet från politikerna vid Kollektivhus NU:s och föreningen Framtidens seminarium på ABF-huset i Stockholm den 7 oktober.

Ulrika Egerö från Kollektivhus Nu och **Mette Kjörstad** från Boföreningen Framtiden inledde med att hälsa drygt 70 åhörare välkomna. Tre föreläsare lyfte fram hur kollektivhus kan bidra till hållbar utveckling, socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

Joel Sverneborn, extern medlem i kollektivhuset Tullstugan, berättade om hur han fick mer tid för samvaro med sin lilla dotter genom att vara med i matlag och äta där. Som ensamstående pappa fick han också stöd i sitt föräldraskap genom samtal, möten och kontakter i huset.

Fredrik Sundberg, planarkitekt i Haninge, redovisade sitt examensarbete från KTH där han gjorde mätning av kollektivhuset Färdknäppens ekologiska fotavtryck. Färdknäppens invånare använde ca 20 % mindre energi jämfört med hushåll i samma ålder i vanligt boende, och även mindre vatten. Gemensam matlagning i det stora köket fem dagar i veckan istället för i 43 egna små kök liksom mindre boendeyta per person bidrog till att koldioxidutsläppen blev ett helt ton lägre. Fredrik kritiserade dock Färdknäppens matvanor med mycket kött. Eftersom de boende lyssnat och lärt har andelen vegeta-

riska rätter ökat och fotavtrycket minskat ytterligare sedan rapporten blev klar.

Mette Kjörstad tog upp det ekonomiska perspektivet genom sina personliga erfarenheter av att bo i en delningsekonomi. Det är många ägodelar man slipper ha själv, vilket också ger att man behöver mindre bostadsyta.

Minskad stress med kollektivhus

Mette lyfte också folkhälsoperspektivet. Kollektivhus minskar stress för unga människor/barnfamiljer i »livspusslet«, ger äldre stimulans – socialt och intellektuellt – samt möjlighet att ingå i ett sammanhang, vara delaktig och behövd, och, inte minst, sällskap vid middagsbordet. Vuxna barn till åldrande föräldrar som bor i kollektivhus kan känna sig trygga jämfört med om föräldrarna bor ensamma, och föräldern har större autonomi gentemot sina vuxna barn.

För fastighetsägare ger kollektivhus en långsiktig vinst. Slitaget blir mindre eftersom de boende sköter om sitt hus och tar ansvar för en del av fastighetsskötseln och omflyttningen är låg.

Efter pausen ledde **Kerstin Kärnekull** politikerpanelen genom tre frågor:

- Hur ser ditt parti på byggandet av fler kollektivhus?
- Vad kan du göra i din roll som politiker för att bidra till att fler kollektivhus kan komma till?

- Vad kan alla i publiken göra för att det ska bli ett större politiskt intresse för kollektivhus?

Panelen representerade alla nivåer genom Alf Karlsson (MP) statssekreterare hos bostadsminister Peter Eriksson och Leif Nysmed (S) riksdagsman, ledamot i civilutskottet, Ann-Margrethe Livh (V), bostadsborgarråd, Stockholm, Christina Linderholm (C), gruppleddare i Stadsbyggnadsnämnden Stockholm, Björn Ljung (L) Stockholms stad, stadsbyggnadsnämnden, vice ordförande i Stockholmshem och Maria Fälth (KD), gruppleddare för KD i Upplands Väsby.

Positiva politiker

Flera av politikerna sa att de tidigare inte haft så stor kunskap om vad kollektivhus är och hur de fungerar, och att de var glada för den information som de fått. De var väldigt positiva och sade alla att de skulle gå tillbaka till sina partikamrater och »lyfta frågan«. På frågan om vad publiken skulle kunna göra för att arbeta för fler kollektivhus, fick åhörarna svaret att vi ska kontakta och bjuda in lokala politiker, skriva medborgarmotioner och arrangera fler arrangemang liknande dagens seminarium.

Det är bara att öka trycket!

METTE KJÖRSTAD

De växte upp i Hässelby familjehotell

Många hundra barn har vuxit upp i Hässelby familjehotell sedan det byggdes i mitten på 1950-talet. I en ny bok »Hässelby familjehotell, En folkhemsmodell som försvann... Barnen berättar 1956–1976« skildrar den första generationen sina upplevelser.

I samband med boksläppet i september 2017 deltog ett tiotal som växte upp efter 1970 i ett samtal på samma tema. Samtalsledare var Pelle Wistén, en av författarna.

Om relationen med grannarna

Familjehotellet var ett barnrikt hus. Barnen lärde känna varandra från de första åren på dagis, i matsalen och korridorerna och senare som skolkamrater. Fritidshemmet i huset dominerades av barn från familjehotellet.

Även kretsen vuxna som barnen kände väl vidgades med kompisarnas föräldrar och andra vuxna i olika åldrar. Äldre människor kunde fungera som extra far- och morföräldrar.

- Som enda barn hade jag nära till kompisarnas familjer. Jag umgicks med flera vuxna.
- Jag hade flera far- och morföräldrar.
- Jag lärde mig att umgås över generationsgränserna. Det är en viktig social kunskap.

Om den gemensamma matsalen

De dagliga måltiderna i matsalen betydde mycket för gemenskapen i huset. Där träffade föräldrar och barn sina vänner och grannar nästan varje dag. Stängningen av restaurangen 1976 var en dramatisk händelse som också förändrade familjehotellet i grunden.

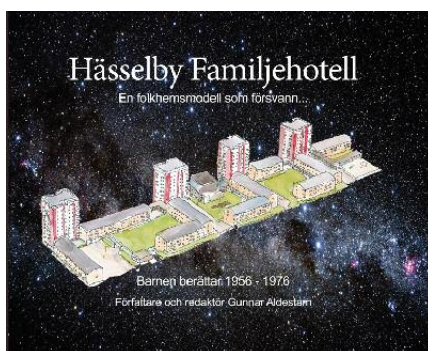
- Ockupationen och utrymningen av matsalen med polisens hjälp var skrämmande.
- Synen på auktoriteter förändrades genom hyresvärdens och polisens agerande.
- Stängningen av restaurangen innebar att huset delades upp i aktiva och inaktiva.
- Mina föräldrar deltog inte i mathållningen, lite tråkigt, men förändringen kom inte att betyda så mycket. Man möttes i huset och hos varandra även om man inte möttes i matsalen.

Livliga samtal uppstod när barn som vuxit upp i Hässelby möttes på nytt vid boksläppet.

Foton: Monica Palmqvist.

»Att växa upp i Hässelby Familjehotell« kostar 250 kronor. Den kan köpas hos Stig Dederig, som bor i huset mobil: 070-584 17 39 eller genom order@bildningsforlaget.se

Boken »Hässelby Familjehotell. Barnen berättar 1956 – 1976«.

Om hur man upplevde kollektivet

Familjehotellet med sina 326 lägenheter är stort men man känner varandra och har så mycket gemensamt som man vill.

- Korridorerna och de gemensamma utrymmena var viktiga, de gav möjligheter.
- Familjehotellet var lagom kollektivt. Bra att kunna välja nivå (har erfarenheter från ett litet kollektiv).
- Jag kände inte igen mig i Lukas Moodyssons film »Tillsammans«. Har en helt annan bild av livet i familjehotellet än den påtvingade gemenskapen i filmen.

– Jag märkte effekten av familjehotellet när jag blev vuxen. Där hejade man på varandra som man inte gör inte i andra hus.

- Det är viktigt att få vara olika och respekteras för den man är.
- Det var roligt att huset inte var åldersmässigt nischat. Det gav en bra uppväxtmiljö.

Om påverkan av uppväxten

Det är svårt att veta vilken roll familjehotellet har haft. Några reflektioner från deltagarna:

- Jag har fått en känslighet för socialt samspel, uttalade krav och olika grupperingar med sina sociala koder.
- Jag har flyttat till en by på landet. Livet där påminner mycket om familjehotellet.
- Jag bor nu i ett radhusområde med mycket gemensamt. Jag har tagit en aktiv roll där.
- För mig som invandrare betydde familjehotellet mycket för min språkliga utveckling.
- Det var värdefullt att vara med i olika sammanhang och att man räknades även som barn. Har varit av stort värde senare i livet.
- För oss med en ensamstående, heltidsarbetande mamma hade tillvaron inte fungerat på ett annat ställe.
- Jag har lättare för att be om hjälp och vara till hjälp för andra. Har lärt mig att hjälpas åt.

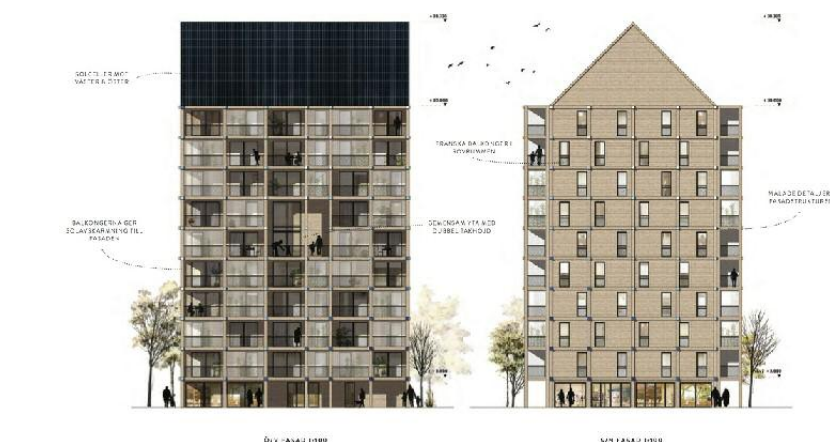
STIG DEDERING

ETC lanserar byggprojekt

ETC har gett sig handfast in i bostadsdebatten med ett eget företag ETC Bygg. Sent i september presenterade Johan Ehrenberg det nya projektet på ETC Bokcafé i Stockholm. Med sig hade han Hans Eek från Göteborg, som sedan 1970-talet varit drivande när det gäller att rita passivhus, täta och förnuftigt ventilerade. Stort intresse i lokalen. Mycket folk.

Det hus som lanserades är ett tio våningars trähus med en bottenvåning till gemensamt förfogande för verksamheter de boende vill driva kollektivt. ETC förvaltar och bestämmer sammansättning på hyresgäster med uppsåtet att åstadkomma en bred sammansättning av olika människor i huset. Anledningen till engagemang-
et är att visa att det går att bygga hus utan vinstjakt med låga hyror och utan miljöförstöring.

Det ska gå genom att ta bort vinstintresset, igångsättningskapital genom crowdfunding, fyra miljoner finns redan för ett första hus. Johan Ehrenberg har också satt in egna pensionspengar i projektet. 2% ränta på insatt kapital i ETC Bygg. Låga förvaltningskostnader, passivhus och solex, låga underhållskostnader med långli-

ETC Bygg har ansökt om markanvisning i Västerås med sitt passivhus i trä med cirka 50 lägenheter. En liten lägenhet är tänkt att kunna användas som gemensam lokal för de boende. I bottenvåningen lokaler prel. i samarbete med studieförbund. Arkitekter Joakim Kaminsky och Hans Eek.

vade material. Kanske rentav energiproducerande. Engagemang för huset bland de boende bidrar till hållbarheten.

Underhandlingar om mark pågår i Västerås. Fler städer är under diskussion. Framgång för projektet bygger bland annat på att det finns aktiva lokalföreningar som vill vara med och påverka den egna kommunen och engagera sig i tillstånd och marktilldelning. Bara större städer är intressanta för ETC Bygg. Där behövs kon-

ceptet. Konstfrämjandet har engagerat sig i förslaget för att använda det i ett eget projekt.

Under byggnad redan är också en Byggskola i Katrineholm, som skall lära ut byggandet med solex och energisparande. Hans Eek har ritat. Huset är i trä, taket kommer att bli en elproducent.

GUNILLA LUNDAHL

Hogslätts vänboende under tak

Tolv lägenheter i Gerlesborg, Tanums kommun i norra Bohuslän, blir inflyttningsklara i maj 2018. Hogslätts Vänboende Kooperativ Hyresrättsförening äger och förvaltar fastigheten och hyr ut åt sina medlemmar.

Målet är ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart åretruntboende för gamla och unga nära Gerlesborgsskolan och på badrocksavstånd från havet.

Ekologisk hållbarhet genom små välisolerade lägenheter och så liten energian-

vändning som möjligt. Trä, bergvärme, solceller.

Social hållbarhet genom delaktighet, självförvaltning, ansvar för huset, trygghet, att slippa vara ensam när man inte vill, att hjälpa varandra.

Ekonomisk hållbarhet genom enkelhet, möjlighet att dela dagstidningar, hushållsapparater, finporslin, datorer, skrivare, ateljé mm. Laga mat och äta tillsammans om man vill. Samåka. Kanske bilpool?

Mer information på hogslättsvänbo.se

OWCH får ännu ett pris!

Older Women's Cohousing i norra London har fått ännu ett pris. I samband med Experimentdays i Berlin nu i oktober fick projektet European Collaborative Housing Award 2017 tillsammans med Wohnprojekt Wien (se Bo tillsammans nr 33–34). OWCH har också utsetts till årets bästa bostadsprojekt i England, alla kategorier tidigare i år.

Rudbeckia presenteras

Rudbeckia är en startargrupp som arbetar för att bygga/skapa kollektivhus i Uppsala. Här berättar Ingaliil Ek från Rudbeckia om projektet på ett seminarium om kollektivhus hos Belatchew Arkitekter i november 2017.

Öppet hus på Förenade Solhem

FOTO: MARKKU ASIKAINEN.

Barbro Westerholm, riksdagsledamot mm, inviger Solhems motionsrum vid det öppna huset.

– Härmed förklarar jag träningslokalen på Solhem för invigd, sa Barbro Westerholm på Solhems öppna hus den 1 oktober och klippte bandet mellan träningscyklar som varit utspridda i huset eller skänkts av boende och bekanta. – Vilken timing ni har! Idag är det internationella äldredagen som inleder en vecka med mycket information om vikten att träna balansen för att förhindra fallolyckor.

Vi började lite försiktigt med en guidad tur runt i huvudbyggnaden med tillfälle att svara på tipsfrågor om föreningens 11-åriga historia som kooperativ hyresrätt och trygghetsboende. Efter rundturen förklarade Barbro bland annat den kommunala bestämmanderätten för oss. Hon berättade också om arbetet med att förbättra villkoren för äldre på riksdagsnivå och hoppades på draghjälp från pensionärsorganisationerna.

Barbro introducerade begreppet »ärsrik« som mer positivt än äldre eller gammal (tolkas ofta som gaggig!). Tacket efteråt bestod delvis av Russinschottis, en sång från Sagan om Solhem, en revy om hur det hela gick till. Dagen avslutades med kaffe med härligt hembakt och prisutdelning efter tips-promenaden.

Solhems historia

Engagemanget började 2003 när kommu-

nen beslutade lägga ner ålderdomshemmet Solhem. Men modernisering skulle bli för dyr. Bygden reste sig i protest och lyckades få 20 nya boendeplatser i det särskilda boendet i Elmsta så att flera slapp transporteras till Hallstavik två mil bort. Men Solhem är ju Väddöbornas egna hem som en gång böndernas kassa för sockenmagasin lagt grunden till!

Mer stimulans för äldre

Den kooperativa rådgivaren Bridget Wedberg träffade mig på ICA, Röda Korset-engagerad med en gammal mamma som behövde en mer stimulerande plats att bo på än ett särskilt boende. Bridget kunde ge exempel från andra platser i landet där man hittat egna kooperativa boendelösningar.

Röda Korset kallade till flera möten till-

sammans med lokala pensionärsföreningar och IOGT-NTO och en interimsstyrelse bildades. Vi satte igång med studiecirklar, studiebesök och flera möten med kommunen och hade många idéer. Men när prislappen snabbt gick från en krona till 6,3 miljoner tappade vi både fart och geist innan Ekobanken lovade låna ut pengar både till inköp och ombyggnad!

Relativt billigt

Då i januari 2006 var många villiga att bli medlemmar och låna oss pengar som vid inflyttning omvandlades till upplåtelseavgift. Man hyr alltså av föreningen man är medlem i och försöker hjälpa till så att boendet blir relativt billigt men ändå modernt och trivsamt.

Barbro Westerholm som då ledde äldreboendedelegationen med uppdrag att ta reda på äldres önskemål och tankar om att bo och leva kom tidigt på besök och intervjuade Solhemspionjärerna vid en trevlig kaffestund i solen på söderaltanen. Att det inte så långt efteråt kom en lag om Trygghetsboende kändes som uppmuntran till vårt arbete för Solhem.

CATHARINA NORDGREN (ALIAS KAJSA PÅ SOLHEM) ORDFÖRANDE

Lönsamt bygga kollektivhus för äldre

Bevisen är överväldigande. Det lönar sig, både mänskligt och ekonomiskt, att bygga kollektivhus för äldre.

– Att bo tillsammans minskar ensamheten, ökar livskvaliteten och minskar samhällets kostnader, säger Per Schulze, programansvarig för danska Realdanias satsning.

Realdania är en förening som erbjuder över fondmedel och som arbetar för att på olika sätt förbättra miljön, både i och mellan husen.

– När det gäller äldresatsningen så är vår roll framför allt ta fram kunskapsunderlag och öka medvetenheten om behov, säger Per Schulze.

Fakta talar sitt tydliga språk. 104 000 danskar känner sig ensamma och antalet kommer att öka i takt med att befolkningen åldras om ingenting görs. Många, fler än 80 000 äldre, funderar på att flytta till seniorbofællesskab de närmaste fem åren. De vill bo mer centralt och slippa både trädgårdsarbete och trappor.

De flesta lär inte få chansen. Det finns i dag 7000 lägenheter men 8400 personer i aktiv kö.

Trapphus för gemenskap

Ett klassiskt danskt bofællesskab skiljer sig från ett vanligt svenskt kollektivhus genom att det ofta består av radhus som tillsammans förfogar över ett gemensamhetshus.

– Det är inte vår vision här, säger Per Schulze. Vi tänker att de gemensamma utrymmena ska finnas i samma hus som lägenheterna. Och inte bara i form av en matsal. Även exempelvis trapphus ska kunna användas.

– Vi har inte tänkt att alla som flyttar in ska vara väldigt gamla utan att man ser till att ta in personer i olika åldrar, från kanske 50 plus till 80. Då kan de yngre hjälpa de äldre. Men vi utesluter inte att det i framtiden kan finnas behov av anställd personal. Men det är inget vi bestämmer över.

Bot mot ensamhet

Realdanias egna undersökningar visar att ensamhet kan botas genom att bo tillsammans. 91 procent av dem som redan bor i äldrekollektiv säger att de har fått högre

I Køge Hamn ritar arkitektkontoret Vandkunsten ett bofællesskab för 50+ på uppdrag av PensionDanmark och Realdania. Projektet får ca 30 lägenheter och gott om gemensamma lokaler i anknäytning till entrén, trapphuset och loftgångarna. Källa Vandkunsten.

Per Schulze är programansvarig för Realdanias stora satsning satsning Rum og fællesskaber for ældre. Flera bogemenskaber för 50+ och 60+ är under planering, bland annat på Grøntorvet i København och den nya stadsdelen Køge Hamn.

livskvalitet och 75 procent att de fått fler sociala relationer.

– Dessutom blir det betydligt lägre tryck på offentliga utgifter, säger Per Schulze. Främsta skälet är att de boende hjälper varandra. Men behövs hjälp från exempelvis hemtjänsten uppstår rationaliseringsvinster. Om många bor geografiskt nära varandra minskar personalens transport-

tid. Vi tror också att trycket på särskilda boenden sjunker om människor kan bo hemma längre.

Realdania bygger inte själv utan beskriver sig som i första hand katalysator. Man har etablerat samarbete med tre pensionsbolag, bland annat PFA som förvaltar många danskars pensionsbesparingar.

– De slår två flugor i en smäll. De har pengar som de måste investera och nu får de en chans att göra det på ett bra sätt samtidigt som de tjänar pengar. Det ser olika ut för de olika bolagen, men alla kräver någon form av avkastning på investerat kapital

Byggstart nästa år

De första husen, med 20–30–50 lägenheter i varje, börjar, om allt går väl, att byggas nästa år och beräknas vara klara 2019. Köpenhamn och Køge är först ut. Senare väntar bland annat Ålborg och Horsens.

– Eftersom vi vet att problemet med ensamhet är betydligt större hos dem med låga inkomster har vi bestämt att tio procent av de nya lägenheterna ska gå till människor som bara har folkpension.

ANNE JALAKAS

Läs mer på <http://bit.ly/2xvLPvX>

Den kooperativa hyresrättsföreningen Röda Oasen har fått en markanvisning i Sege Park. Gruppen vill bygga om ett av de befintliga tvåvåningshusen till ett kollektivhus med 14 lägenheter. Foto Malmö Stad.

Lägre byggkostnader med byggemenskaper

Dags att uppdatera Bostadsförsörjningsprogram och Riktlinjer för markanvisning för ökad andel bygg- och bogenemskaper

Sverige har ett stort bostadstryck och regeringen kräver att kommunerna ökar bostadsproduktionen. För att få välfungerande städer behövs en hållbar förtätning med variation i skala, arkitektur och innehåll liksom bostäder med rimlig prisbild. Många grupper vill också vara med och bygga sitt eget boende. Tysklands erfarenhet visar att byggemenskaper ger bostäder med 15–40% lägre kostnad och en mer varierad utformning. Men ska byggemenskaper ha en chans måste de finnas med i kommunernas politiska styrdokument, som Bostadsförsörjningsprogram och Riktlinjer för markanvisningar.

Några förslag:

- Arbeta aktivt för öka andelen små aktörer och byggemenskaper.
- Ta fram politiska mål för andelen byggemenskaper vid förtätningar på kommunal mark.
- Använd olika fastighetsstorlekar i detaljplaner.
- Ge ett fast markpris på kommunal mark och markanvisa utifrån koncept i stället för pris.
- Värdera koncept och seriositet så att realistiska och kvalitetsmässiga projekt får markanvisning.

För att systematiskt öka andelen byggaktörer och stötta små lokala aktörer och byggemenskaper behöver kommunerna också en strategisk kompetens, en facilitatorroll, som driver dessa frågor med stöd från politiken. Huvuduppdraget bör vara att utveckla stadsbyggnadsprocessen så att fler byggemenskaper kan realisera och genomföra sina byggprojekt. Denna facilitator ska stötta intresserade gruppers arbete genom att lotsa genom det kommunala systemet och byggprocessens lagar, tolkningar och policykrokar.

Kommunerna bör också föra dialog kring genomförande- och finansieringsmodeller med de lokala bankerna. Finansbranschen behöver utveckla sina låneerbjudanden. Tyska banker som finansierar byggemenskaper bedömer dem ofta som säkrare låntagare än kommersiella projektutvecklare. Kommunen behöver också informera och inspirera grupper och individer som vill skapa sitt eget boende. Bostadsförsörjningsprogram och markanvisningspolicy är ett bra första steg!

JOSEPHINE NELLERUP,
stadsbyggnadsstrateg i Malmö stad och
aktiv i arbetet med en nationell vägledning och process för byggemenskaper

Kollektivhus NU

BO TILLSAMMANS är föreningen Kollektivhus NU:s nyhetsblad.

För detta nummer ansvarar Kerstin Kärnekull i samarbete med Anne Jalakas. Nästa nummer kommer ut i februari 2018

Styrelsen i Kollektivhus NU 2017
Ordförande:

Ulrika Egerö, Dunderbacken, Stockholm
ulrika.egero@gmail.com

Kassör:

Birgitta Nordström, Sockenstugan, Stockholm

Övriga styrelsemedlemmar:

Anita Persson, Färdknäppen, Stockholm
Lotta Ahlén, Majbacken, Göteborg
Ann Marie Engel, Tullstugan, Stockholm
Anita Nilsson, Sjöfarten, Stockholm
Lena Jarlöv, Högslätts Vänboende, suppleant

Webbredaktörer: Kerstin Kärnekull och Anita Nilsson

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev? Skicka e-post till info@kollektivhus.se

På hemsidan www.kollektivhus.se finns listan över kollektivhus i Sverige.

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som en gåva. Plusgirokonto 43 88 62–5. Ange namn och e-post.

Ny adress till hemsidan och ny hemsida: www.kollektivhus.se

Kollektivhus NU på Facebook

Kollektivhus NU har en fansida www.facebook.com
Kollektivhus-NU-135622309786723.
Det finns också en facebookgrupp där du kan söka eller annonsera om lägenheter i kollektivhus, »Kollektivhuslägenheter«, och en diskussionsgrupp för oss i kollektivhus och startargrupper, »Kollektivhus-forum«.